

Pvm
28.1.2004

Dnro
3/500/2004

Yliopistot
Ammattikorkeakoulut

Asia: Opinnäytetöiden julkisuus

OPETUSMINISTERIÖ

MERITULLINKATU 10, HELSINKI

PL 29

00023 VALTIONEUVOSTO

PUH. (09) 160 04

FAX (09) 135 9335

etu.sukunimi@minedu.fi

Undervisningsministeriet

Sjötullsgatan 10, Helsingfors

PB 29

00023 Statsrådet

Tel. (09) 160 04

Fax (09) 135 9335

Ministry of Education

MINISTRY OF EDUCATION

MERITULLINKATU 10, HELSINKI

P.O. BOX 29

FIN-00023 GOVERNMENT

FINLAND

TEL. +358 9 160 04

FAX +358 9 135 9335

Ministère de l'Éducation

Ministère de l'Éducation

Meritullinkatu 10, Helsinki

B.P. 29

FIN-00023 Gouvernement

Finlande

Tél. +358 9 160 04

Fax +358 9 135 9335

pre.nom@minedu.fi

www.minedu.fi

Tutkintoihin sisältyvät opinnäytetyöt tehdään varsin usein yksityisen yrityksen antamasta aiheesta ja rahoituksella. Opinnäytettä valmistellessaan opiskelija saattaa joutua käsittelemään asioita, joita on pidettävä liike- tai ammattisalaisuuksina. Suhtautuminen tällaisen aineiston sisällyttämiseen opinnäytetyöhön vaihtelee yliopistoittain ja ammattikorkeakouluittain.

Perustuslain 12 §:n 2 momentin mukaan viranomaisen hallussa olevat asiakirjat ja muut tallenteet ovat julkisia, jollei niiden julkisuutta ole välttämättömien syiden vuoksi lailla erikseen rajoitettu. Jokaisella on oikeus saada tieto julkisesta asiakirjasta ja tallenteesta.

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/ 1999) 24 §:n 20) kohdan mukaan salassa pidettäviä viranomaisten asiakirjoja ovat asiakirjat, jotka sisältävät tietoja yksityisestä liike- tai ammattisalaisuudesta, samoin kuin sellaiset asiakirjat, jotka sisältävät tietoja muusta vastaavasta yksityisen elinkeinotoimintaa koskevasta seikasta, jos tiedon antaminen niistä aiheuttaisi elinkeinonharjoittajalle taloudellista vahinkoa sekä 21) kohdan mukaan asiakirjat, jotka koskevat opinnäytetyön tai tieteellisen tutkimuksen suunnitelmaa tai perusaineistoa taikka teknologista tai muuta kehittämistyötä tai niiden arviointia, jollei ole ilmeistä, että tiedon antaminen niistä ei aiheuta opinnäytetyön, tutkimuksen tai kehittämistyön suorittamiselle taikka niiden hyödyntämiselle tai sen asianmukaiselle arvioinnille tai tutkijalle taikka tutkimuksen tai kehittämistyön toimeksiantajalle haittaa.

Opiskelijoiden oikeusturvan kannalta on ensiarvoisen tärkeää, että opinnäytteiden arvostelussa noudatetaan yhtenäisiä periaatteita. Opinnäytteet ovat tutkintojen osia, joiden tulee olla avoimesti arvioitavissa. Julkisuudella taataan opinnäytteiden objektiivinen ja tasapuolinen arvostelu. Jos opinnäytteen tekijä saa rahoitusta yliopiston tai ammattikorkeakoulun ulkopuoliselta taholta, esimerkiksi yksityiseltä yritykseltä, varsinaiseen arvosteltavaan työhön ei saa sisällyttää liike- tai ammattisalaisuuksia, vaan ne on jätettävä työn tausta-aineistoon.

Eduskunnan apulaisoikeusasiamies on ottanut kantaa asiaan ratkaistessaan erään Teknillisen korkeakoulun toimintaa koskevan kantelun (12.11.2002/Dnro

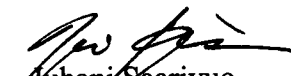
2244/4/00). Päätöksessä todetaan mm. seuraavaa: "TKK ei ole mielestäni menetellyt lain vastaisesti tai ylittänyt korkeakoululle kuuluvaa harkintavaltaa vaatiessaan liikesalaisuuksina pidettävien tietojen siirtämistä opinnäytetyön tausta-aineistoon siten, että itse työ on kokonaisuudessaan julkinen. Pidän TKK:n omaksumaa käytäntöä opinnäytetöiden julkisuudesta myös perustuslain 12 §:n sisältämän julkisuusperiaatteen näkökulmasta perusteltuna. Julkisuus edistää opinnäytetöiden ja siten myös opetuksen saattamista riittävän laajan tieteellisen ja muun arvioinnin kohteeksi."

Edellä olevaan viitaten opetusministeriö kehottaa yliopistoja ja ammattikorkeakouluja vastaisuudessa huolehtimaan siitä, ettei opinnäytetöihin sisällytetä salassa pidettävää aineistoa ja että opinnäytteet ovat julkisia heti, kun ne on hyväksytty.

Ylijohtaja

Arvo Jäppinen

Hallitusneuvos

Juhani Saarivuo